

Trobada del Grup de Lectura Meteora a Documenta
Pau Claris, 144, Barcelona

17 de setembre de 2018
El roig i el negre, Stendhal

Principals idees comentades:

Personatges

Un comentari bastant general és que els personatges són, a ulls d'ara, molt difícils de comprendre. S'hi detecta, almenys en els principals, una freqüent incoherència al llarg del seu desenvolupament argumental. Tant Julien Sorel, com Louise de Rênal o Mathilde de la Mole tenen comportaments inesperats i reaccions contradictòries que desemboquen en una falta de solidesa dels personatges que arriba a desorientar. Mathilde potser té més excusa en ser un personatge jove, un tant frívol, voluble i rampellut; la joventut, però, ja no és tan útil com a excusa en el personatge de Sorel, i en el cas de Madame Rênal evidentment ja no és aplicable. Potser l'excepció en la incoherència seria el personatge de Fouqué, l'amic parisenc de Sorel.

Julien Sorel

Julien Sorel, l'heroi d'Stendhal en la novel·la, avui és interpretat com un personatge interessat, que es diu revolucionari, però que viu dominat per l'ambició, la seva autèntica bandera. Les dones, el clergat, l'exèrcit, la noblesa no són sinó esglaons que ell puja per aconseguir una millora social, un lloc alt en la jerarquia que li ha estat negat pel seu naixement modest i rural. Ajudat per una memòria portentosa i per una bellesa física que li obre moltes portes, sobretot femenines, és un personatge que desperta enveja i passió a parts iguals. El seu discurs polític és difícil de creure, fins i tot quan és a les portes de la mort. El lector actual té la sensació que Sorel s'entrega a la mort sense saber ben bé per què.

Època

La novel·la d'Stendhal marca sens dubte un pas del romanticisme al realisme, tot i que l'esquelet argumental i les tendències principals dels personatges encara es mouen en les directrius romàntiques, com per exemple el mite de morir jove i per una causa, diguem-ne, revolucionària, tot i que en la novel·la aquesta pulsó rebel queda una mica sobreactuada. És omnipresent en l'obra l'organització jeràrquica de la societat francesa de l'època i la gran recuperació d'influència i poder de l'Església, preponderant altre cop després dels decennis revolucionaris i napoleònics. El clergat, amb multitud de personatges, té un pes en l'argument que, avui dia, es fa una mica obsessiu, sobretot en la primera part de l'obra: el fragment del seminari, com s'ha dit molt bé als comentaris, sembla retratar un niu d'escurçons.

Recepció actual

Sense negar-li els mèrits d'un gran clàssic, potser no és la novel·la del XIX francès que més bé hagi resistit el pas del temps. També s'ha comentat que la lectura d'aquesta obra quan tens divuit anys pot ser més intensa i versemblant que quan la vida t'ha donat més experiència i desenganys, i els mites romàntics ja no t'enlluernen tant.

El títol de l'obra

S'ha parlat de les diferents teories que Stendhal mai no va concretar. El «negre» sembla clarament adjudicat al clergat i a la seva gran influència social en l'època. El «roig» ja és més discutible: quedaria entre la referència als uniformes militars, el color que simbolitza la passió o la sang que demana la revolució social.

Estil

Si una cosa no s'ha discutit és la bonesa literària de l'escriptura d'Stendhal. La seva qualitat com a narrador ha aguantat molt bé el pas del temps. Potser més bé que la solidesa dels seus personatges.

Final

S'ha recordat el final un tant escabrós de la novel·la, molt del gust de l'època romàntica, tanmateix. En ser una novel·la llarga, també s'han expressat queixes de la poca comoditat d'algunes edicions en què la lectura era realment un acte de gran coratge.

• • •

Pròxima trobada del Grup: dilluns, 15 d'octubre de 2018, 19h. Llibreria Documenta.

Obra: *La vida tranquil·la*, de Marguerite Duras (Sidillà Edicions)

Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura (per encàrrecs: 93 317 25 27).

Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora:

www.editorialmeteora.cat